Patria Oyj:n lausunto puolustusvaliokunnalle

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027 (HE 175/2026 vp). Hallituksen esityksessä puolustushankintojen kasvun todetaan olevan merkittävä julkisen talouden alijäämää lisäävä tekijä, samalla kun puolustus- ja turvallisuusympäristön muutokset edellyttävät puolustuskyvyn pitkäjänteistä kehittämistä.

Patrian lausunto

Patria pitää hallituksen talousarvioesityksen puolustusta koskevia linjauksia perusteltuina ja Suomen turvallisuusympäristön edellyttäminä. Euroopan turvallisuustilanteen pysyvä muutos, Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen Ukrainassa sekä Naton jäsenenä Suomelle kuuluvat velvoitteet korostavat kansallisen puolustuskyvyn ja puolustusteollisen valmiuden merkitystä.

Patria pitää tärkeänä, että puolustuksen rahoituksessa säilytetään pitkäjänteisyys ja ennakoitavuus. Puolustuskyvyn kehittäminen perustuu vuosien mittaisiin investointi-, hankinta- ja osaamispäätöksiin, joiden vaikuttavuus edellyttää vakaata toimintaympäristöä sekä viranomaisille että teollisuudelle.

Huoltovarmuuden ja kansallisen teollisen perustan merkitys

Patria korostaa, että puolustushankintojen yhteydessä tulee arvioida hankintojen vaikutuksia kansalliseen huoltovarmuuteen, kriisinkestävyyteen ja operatiiviseen toimintakykyyn koko suorituskyvyn elinkaaren ajalta.

Suomen kaltaiselle maalle on strategisesti tärkeää säilyttää kansallinen kyky puolustusjärjestelmien ylläpitoon, korjaamiseen, modernisointiin ja kehittämiseen. Kotimainen puolustusteollisuus muodostaa olennaisen osan kansallista kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta. Samalla se mahdollistaa puolustusvoimien kriittisten suorituskykyjen käytettävyyden myös poikkeusoloissa.

Valiokunnan huomiota kiinnitetään siihen, että puolustusteollinen kapasiteetti on nykyisessä turvallisuustilanteessa noussut yhä merkittävämmäksi osaksi puolustuskykyä. Kansallisen teollisen perustan ylläpito ja kehittäminen ovat siten myös turvallisuuspoliittisia ratkaisuja. Patria näkee Goverment to Government kauppamallin tukevan kansallista puolustusteollisuuspohjaa, lisäävän vientiä ja vahvistavan kansantaloutta. Suomessa on otettava käyttöön Government to Goverment- kauppamalli.

Nato-jäsenyyden ja eurooppalaisen puolustusyhteistyön hyödyntäminen

Patria pitää tärkeänä, että Suomi hyödyntää täysimääräisesti Nato-jäsenyyden sekä Euroopan puolustuksen vahvistamiseen tähtäävien yhteisten ohjelmien tarjoamat mahdollisuudet.

Suomalaisella puolustusteollisuudella on useilla osa-alueilla kansainvälisesti kilpailukykyistä osaamista. Kansallisten hankintojen lisäksi on tärkeää luoda edellytyksiä suomalaisyritysten osallistumiselle liittokunnan ja Euroopan maiden yhteisiin hankkeisiin sekä monikansallisiin suorituskykyohjelmiin. Nämä toimet vahvistavat Suomen puolustusteollista asemaa, tukee vientiä ja lisää kansallista osaamispohjaa.

Patria katsoo, että:

- Suomen tulee aktiivisesti hyödyntää EU:n puolustusteollisia rahoitusinstrumentteja
- puolustusteollisuuden kansainvälisiä kumppanuuksia tulee tukea
- kotimaisen teollisuuden osallistuminen yhteishankintoihin tulee turvata
- tutkimus- ja kehityshankkeissa tulee painottaa käytännön suorituskykyä vahvistavia teknologioita.

F-35-ohjelma ja elinkaarikyvykkyydet

Patria pitää tärkeänä, että F-35-järjestelmän käyttöönottoon ja ylläpitoon liittyvä pitkäjänteinen rahoitus jatkuu suunnitellusti. Talousarvioesityksessä monitoimihävittäjähankintaan osoitettu rahoitus tukee Suomen ilmapuolustuksen suorituskyvyn rakentamista tuleville vuosikymmenille.

F-35-ohjelma ei ole ainoastaan materiaalihankinta, vaan siihen liittyy myös merkittävä kotimaisen osaamisen, huoltovarmuuden ja teollisen yhteistyön kehittäminen. Pitkäjänteinen sitoutuminen ohjelmaan vahvistaa Suomen turvallisuutta sekä luo edellytyksiä korkean teknologian osaamisen kasvulle.

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta

Patria pitää myönteisenä, että hallitus korostaa talousarviossa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan merkitystä.

Puolustusalan teknologinen kehitys on viime vuosina nopeutunut merkittävästi. Erityisesti miehittämättömät järjestelmät, tekoäly, sensoriteknologiat, avaruuskyvykkyydet, kyberpuolustus sekä verkottuneet järjestelmät muuttavat puolustuksen suorituskykyvaatimuksia.

Patria katsoo, että puolustuksen tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen pitkäjänteisyys on keskeistä Suomen teknologisen kilpailukyvyn ja puolustuskyvyn turvaamiseksi. Kansallisen tutkimus- ja innovaatiopolitiikan tulee tukea myös puolustussektorin tarpeita sekä puolustuksen kaksikäyttöteknologioiden kehittämistä.

Osaaminen ja työvoiman saatavuus

Puolustusteollisuuden kasvun edellytyksenä on korkeatasoinen osaamispohja. Patria korostaa teknisten alojen koulutuksen, tutkimuksen ja yritysyhteistyön merkitystä puolustussektorin osaamisen turvaamisessa.

Suomen kilpailukyky puolustus- ja turvallisuusteollisuudessa perustuu ennen kaikkea korkeaan osaamiseen. Osaavan työvoiman saatavuudesta huolehtiminen on siten myös osa kansallisen turvallisuuden vahvistamista.

Johtopäätökset

Patria katsoo, että vuoden 2027 talousarvioesityksen puolustusta koskevat ratkaisut tukevat Suomen puolustuskyvyn kehittämistä muuttuneessa turvallisuusympäristössä. Hallituksen esityksen mukaan puolustushankintojen lisääntyminen on merkittävä tekijä julkisen talouden menojen kasvussa, mikä kuvastaa puolustuksen vahvistunutta asemaa kansallisena prioriteettina.

Patria korostaa erityisesti seuraavia näkökulmia:

1. puolustusrahoituksen pitkäjänteisyys ja ennakoitavuus;
2. Government to Goverment- kauppamallin käyttöönotto;
3. huoltovarmuuden ja kansallisen puolustusteollisen perustan turvaaminen;
4. Nato-jäsenyyden ja eurooppalaisen puolustusyhteistyön mahdollisuuksien hyödyntäminen;
5. puolustuksen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan vahvistaminen;
6. osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen.

Näiden tekijöiden huomioon ottaminen vahvistaa Suomen puolustuskykyä, kriisinkestävyyttä ja puolustusteollista kilpailukykyä pitkällä aikavälillä.